

Súd: Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka: 25P/62/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6423201203
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Antal
ECLI: ECLI:SK:OSZH:2023:6423201203.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žiar nad Hronom v konaní pred sudcom JUDr. Milanom Antalom v právnej veci starostlivosti o maloleté dieťa D. Š., E.. XX.XX.XXXX, bytom u otca, konaní zastúpené opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žarnovica, dieťa matky D. M., E.. XX.XX.XXXX, trvale bytom mesto Ž. E. G., t. č. na neznámej adrese v X. a otca S. Š., E.. XX.XX.XXXX, trvale bytom mesto Ž., t. č. bytom J. XX, XXX XX Ž., o návrhu otca na zmenu úpravy rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu, takto

rozhodol:

I. Maloletá D. Š., E.. XX.XX.XXXX sa zveruje do osobnej starostlivosti otca.

II. Matka maloletého dieťaťa D. M., E.. XX.XX.XXXX je povinná platiť na výživu mal. D. sumu vo výške 30% zo sumy životného minima na jedno nezaopatrované nepľnoleté dieťa, ktoré je aktuálne vo výške 32,11 Eur vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám otca mal. dieťaťa, počnúc dňom vykonateľnosti tohto rozhodnutia.

III. Súd styk matky s maloletou neupravuje.

IV. Týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 9P/1/2019-62 zo dňa 31.01.2019 v časti úpravy práv a povinností k maloletému dieťaťu a úpravy styku s maloletým dieťaťom.

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Otec mal. dieťaťa D. Š., E.. XX.XX.XXXX sa návrhom doručeným Okresnému súdu Žiar nad Hronom dňa 25.04.2023 domáhal, aby súd rozhodol o zmene úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu, ktoré bolo rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 9P/1/2019 zo dňa 31.01.2019 zverené do osobnej starostlivosti matky D. M., E.. XX.XX.XXXX tak, že mal. dieťa sa zveruje do jeho osobnej starostlivosti s tým, že matka bude povinná platiť na výživu mal. D. výživné vo výške 30 % zo sumy životného minima vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k jeho rukám, počnúc dňom vykonateľnosti rozhodnutia. Styk matky s maloletou navrhol neupravovať.

2. V návrhu otec uviedol, že matka maloletej odišla do X., svoju mal. dcéru D. dala dočasne do starostlivosti svojej priateľke. Po čase asi dvoch až troch týždňov sa matka kamarátke ozvala z X. s tým, že bola zadržaná tamojšou políciou a bola umiestnená do väzby. Z tohto dôvodu žiadala kamarátku, aby mal. D. odovzdala jej matke (teda starej matke maloletej D.E. Š.). Stará matka maloletej kontaktovala otca, aby si po maloletú prišiel, lebo matka bola zadržaná v X. a nevie kedy sa vráti. Otec si maloletú u starej matky vyzdvihol dňa 04.05.2023 a v súčasnosti sa o ňu stará spoločne so svojou novou družkou.

3. Uznesením č. k. 25P/62/2023 zo dňa 09.05.2023 súd mal. dieťaťu pre konanie ustanovil kolízneho opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žarnovica.

4. Matka sa vo veci písomne nevyjadрила.

5. Opatrovník v písomnom vyjadrení, doručenom súdu dňa 08.06.2023, doporučil návrhu otca vyhovieť a mal. D. zveriť na tento čas do jeho osobnej starostlivosti. Dňa 04.05.2023 vykonal šetrenie v domácnosti otca, pričom zistil, že hygiena a poriadok boli v čase šetrenia na primeranej úrovni. Vo vedľajšom dome, ktorý sa nachádza v rámci toho istého areálu, bývajú starí rodičia maloletej, ktorí pomáhajú otcovi so starostlivosťou. V rámci šetrenia bol vykonaný aj pohovor s maloletou, ktorá uviedla, že sa má dobre a aj u otca je jej dobre a chce u neho zostať. S matkou v tom čase v kontakte nebola. Počas šetrenia bola čistá, usmiata a pekne upravená. Podľa vyjadrenia otca, maloletá bude môcť nastúpiť od septembra 2023 do základnej školy v Ž.W.. Dňa 12.05.2023 opatrovníka telefonicky kontaktovala matka maloletej, uviedla, že dňa 08.05.2023 mala mať pojednávanie, ktoré sa nekonalo. Nový termín pojednávania jej nebol známy. Matku zadržali pri krádeži v X.. Matka ďalej uviedla, že súhlasí s tým, aby bola maloletá zverená otcovi a vzhľadom na súčasnú situáciu sa na pojednávanie nemôže dostaviť. Matka kolízneho opatrovníka kontaktovala v dňoch 18.05.2023 a 22.05.2023, pričom opakovane uviedla, že s návrhom otca súhlasí s tým, aby bola maloletá zverená do jeho starostlivosti. Zároveň uviedla, že nemá žiadne nové informácie ohľadom jej súdu.

6. Otec na pojednávaní dňa 15.06.2023 zotrval na podanom návrhu. Uviedol, že v súčasnosti býva vo vlastnom dome, kde maloletá dcéra má vytvorené svoje miesto na spanie. Spolu v rodinnom dome býva okrem maloletej aj jeho priateľka, ktorá je v súčasnosti na materskej. S priateľkou má maloletého syna S. Š.. Maloletá D. sa nachádza v jeho starostlivosti od 05.04.2023, kedy mu zavolała stará matka maloletej, aby si prišiel zobrať maloletú k sebe s tým, že jej matka je zadržaná v X.. Stará matka si bola prevziať maloletú u jej kamarátky v Z., u ktorej maloletú nechala počas jej odchodu do X.. V súčasnosti je zamestnaný ako murár u D. K. K. Ž.. Doklad o zamestnaní súdu nedoložil. Ďalej uviedol, že jeho mesačný príjem je 700,- Eur, výdavky na bývanie má cca 100,- Eur mesačne a maloletej platí všetky výdavky spojené s ošatením, stravou a hygienou. Trval na tom, aby bola maloletá zverená do jeho osobnej starostlivosti. Styk matky s maloletou navrhol neupravovať, keďže na úprave styku sa vie s matkou dohodnúť. Výživné navrhol stanoviť matke na úrovni 30 % životného minima vzhľadom na jej súčasnú situáciu.

7. Kolízna opatrovníčka sa pridrižovala písomne podanej správy zo šetrenia pomerov v mieste bydliska otca a mal. dieťaťa. Ďalej uviedla, že vzhľadom na zistené skutočnosti sa stotožňuje s návrhom otca a navrhuje maloletú zveriť do jeho osobnej starostlivosti a matke určiť výživné v minimálnej výške, teda 30 % zo sumy životného minima. Styk matky s maloletou navrhovala neurčovať.

8. Podľa § 36 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“), rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

9. Podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine, v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, či maloleté dieťa zverí do spoločnej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov alebo do osobnej starostlivosti jedného z rodičov, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súd súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

Podľa § 24 ods. 2 Zákona o rodine, ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o spoločnú osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem a ak obidvaja rodičia súhlasia so spoločnou osobnou starostlivosťou o dieťa, súd môže zveriť dieťa do spoločnej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto zaistené potreby dieťaťa.

10. Podľa § 25 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

11. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

12. Podľa § 121 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

13. Súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z citovaných ustanovení zákona. Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že návrh otca na zverenie maloletej D. do jeho osobnej starostlivosti je dôvodný. V zmysle článku 5 Zákona o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Nepochybne je v najlepšom záujme maloletej zachovanie vzťahu k obidvom rodičom, nakoľko úloha matky i otca je pri výchove nezastupiteľná. Pri rozhodovaní o konkrétnom návrhu zmeny osobnej starostlivosti je prioritný záujem dieťaťa a nie záujem rodičov, resp. jedného z nich. Je v záujme dieťaťa, ak nie sú splnené podmienky pre zverenie dieťaťa do SOS, aby bolo zverené do starostlivosti toho rodiča, ktorý má pre zabezpečenie starostlivosti lepšie predpoklady, čo v danom prípade je otec.

14. K aktuálnym pomeroch rodičov a mal. dieťaťa bola súdu doručená správa kolízneho opatrovníka zo dňa 07.06.2023. Z tejto vyplynulo, že otec zabezpečuje starostlivosť o maloleté dieťa od 05.04.2023, kedy si bol maloletú zobrať od jej starej matky. Matka, ktorá je zadržaná políciou v X. vyslovila súhlas s tým, aby bola maloletá zverená do starostlivosti otca. Zo záznamu koordinátorky zo dňa 12.05.2023 mal súd zistené, že matka maloletej telefonicky kontaktovala úrad práce dňa 11.05.2023 a oznámila im, že bola zadržaná v X., kde bude súdená, pretože sa na území X. dopustila krádeže. Matka maloletej vedela, že maloletá sa nachádza u otca a vedela aj o návrhu otca na zverenie maloletej do jeho osobnej starostlivosti. Vzhľadom na súčasnú situáciu so zadržaním v X.Ú. sa matka mala do telefónu pracovníčke ÚPSVaR vyjadriť, že nateraz súhlasí so zverením maloletej D. do osobnej starostlivosti otca. V čase hovoru nevedela aký trest jej bude uložený a ani kedy sa bude môcť vrátiť na Slovensko.

15. Po zhodnotení výsledkov dokazovania súd rozhodol o zverení mal. D. Š., E.. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti otca. Rodičovské práva a povinnosti boli v minulosti upravené rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 9P/1/2019-62 zo dňa 31.01.2019, právoplatným dňa 07.02.2019, ktorým súd schválil rodičovskú dohodu, podľa ktorej bola mal. D. zverená do osobnej starostlivosti matky D. M., E.. XX.XX.XXXX a otec sa zaviazal prispievať na jej výživu sumou vo výške 70,- Eur mesačne k rukám matky, počnúc dňom právoplatnosti rozhodnutia. Obaja rodičia boli oprávnení mal. dieťa ako zákonní zástupcovia v bežných veciach zastupovať a spravovať jeho majetok. Bol zároveň upravený aj styk otca s maloletou každý nepárny týždeň v mesiaci v soboru v čase od 10:00 hod. do 16:00 hod. za prítomnosti matky mal. dieťaťa, počnúc dňom právoplatnosti rozhodnutia. Na základe vyššie uvedených skutočností rozhodol súd tak, že zveril maloletú D. do osobnej starostlivosti otca s poukazom na § 36 ods. 1 Zákona o rodine. V rámci procesu dokazovania neboli zo strany súdu zistené žiadne pochybnosti vo veci starostlivosti o maloletú zo strany otca. Tak ako vyplynulo aj zo sociálneho šetrenia v domácnosti otca, otec zabezpečuje starostlivosť o maloletú na dobrej úrovni a maloletá má v jeho domácnosti vytvorené vhodné podmienky pre zdravý rast a vývin.

16. Súd vo veci úpravy styku rozhodol tak, že styk matky s maloletou neupravil a ponechal stretávanie sa na dohode rodičov. Súd tak rozhodol v súlade s návrhom otca maloletej a kolíznej opatrovníčky, ktorí zhodne súhlasili styk matky s mal. dieťaťom neupravovať a ponechať ho na dohode.

17. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

18. Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

19. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

20. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

21. O výživnom na mal. dieťa bolo v minulosti rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 9P/1/2019-62 zo dňa 31.01.2019, ktorým sa otec zaviazal prispievať na výživu maloletej sumou 70,- Eur mesačne k rukám matky, počnúc dňom právoplatnosti rozhodnutia.

22. O práve zastupovať maloletú a spravovať jej majetok pôvodne rozhodol Okresný súd Žiar nad Hronom č. k. 9P/1/2019-62 zo dňa 31.01.2019 tak, že obaja rodičia zastupujú mal. dieťa ako zákonní zástupcovia v bežných veciach a spravujú jeho majetok, preto nebolo potrebné opätovne rozhodovať o tomto práve.

23. Pri určení výživného povinnému rodičovi, v danom prípade matke, súd vychádzal z kritérií uvedených v § 75 ods. 1 prvá veta Zákona o rodine, t. j. veku, odôvodnených potrieb maloletej a možností, schopností, majetkových pomerov matky. Otec žiadal vyživovaciu povinnosť matky určiť vo výške 30 % životného minima a kolízna opatrovníčka sa pripojila k tomuto návrhu vzhľadom na situáciu matky, v akej sa v súčasnosti nachádza. Nakoľko neboli zistené žiadne majetkové pomery na strane matky, súd určil výživné matke na mal. dieťa vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám otca, počnúc dňom vykonateľnosti tohto rozhodnutia s tým, že zameškané výživné matke nevzniklo.

24. O trovách konania súd v zmysle § 52 CMP rozhodol tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania, nakoľko súd nezistil dôvody priznania trov konania a ani žiadny z účastníkov nežiadal trovy konania priznať.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Žiar nad Hronom, a to písomne v potrebnom počte vyhotovení (§ 355 ods. 1 v spojení s § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 363, § 364 CSP).

Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe, podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na doručenie podania nevyzýva. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil (§ 125 CSP).

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP).
Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

Pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho urobí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť vyhotovené v písomnej forme, podpísané a v prípade doručenia podania do prebiehajúceho konania s uvedením spisovej značky (§ 127 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada má vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a doplniť až do rozhodnutia o odvolaní. Ak odvolanie neobsahuje odvolacie dôvody alebo ak sú odvolacie dôvody nezrozumiteľné, súd vyzve odvolateľa na doplnenie odvolacích dôvodov (§ 62 ods. 1, 2, 3 CMP).

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom mu bola uložená peňažná povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti - Exekučný poriadok a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších predpisov).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 376 CMP).